

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА**

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни „РИМСЬКЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО”
підготовки бакалавра спеціальності 081 «Право»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
31 травня 2016 року
протокол № 10
Зав. кафедри
_____ проф. Лаврик Г.В.

Укладач:

Гладкий С.О. – д.ю.н., професор, професор кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

<i>Назва теми семінарського заняття (питання і завдання)</i>	<i>Обсяг годин</i>	<i>Навчально-методична література (порядковий номер за переліком)</i>
1	2	3
Модуль I. Загальна частина		
Тема 1. Поняття, структура та історичне значення римського приватного права 1. Поняття та предмет римського приватного права. 2. Структура римського права та його основні системи. 3. Етапи розвитку Римської держави і права. 4. Рецепція римського права.	2	1, 4-13, 19, 24-27, 31, 32, 35, 38, 40, 41, 43, 44, 51, 60, 62, 65, 77
Тема 2. Джерела римського приватного права	0	1-13, 20, 21, 28, 53, 72, 73
Тема 3. Особи у римському приватному праві 1. Поняття особи. Правоздатність та дієздатність осіб. 2. Правове становище римських громадян. 3. Правове становище латинів, перегринів, вільновідпущеників та колонів. 4. Правове становище рабів. 5. Юридична особа в римському приватному праві.	2	4-13, 30, 37, 48-50, 71, 75, 76
Тема 4. Сімейний статус фізичної особи 1. Римська сім'я. Агнатське та когнатське споріднення. 2. Шлюб. 3. Правовідносини подружжя. 4. Правовідносини батьків і дітей.	2	4-15, 64
Тема 5. Захист цивільних прав. Позови 1. Форми захисту прав. 2. Види римського цивільного процесу. 3. Поняття і види позовів. 4. Позовна давність. 5. Спеціальні засоби преторського захисту.	2	4-13, 16, 33
Модуль II. Особлива частина		
Тема 6. Речі та речові права: загальні положення	0	4-13
Тема 7. Володіння 1. Загальне вчення про володіння у Стародавньому Римі. 2. Виникнення і припинення володіння (посідання). 3. Види володіння. 4. Захист володіння.	2	4-13, 61

1	2	3
Тема 8. Право власності 1. Поняття права власності. 2. Види права власності. 3. Спільна власність. 4. Способи набуття права власності. 5. Обмеження права власності. 6. Припинення права власності. 7. Захист права власності.	2	4-13, 54
Тема 9. Права на чужі речі	0	4-13, 34, 36, 46
Тема 10. Загальні положення про зобов'язання 1. Поняття та загальна характеристика зобов'язання. 2. Види зобов'язань. 3. Сторони у зобов'язанні. 4. Підстави виникнення зобов'язання. 5. Зміст зобов'язання. 6. Виконання зобов'язання. 7. Припинення зобов'язання.	2	4-13, 17, 56-59, 67, 74, 78
Тема 11. Договори: загальні положення	0	4-13
Тема 13. Позадовірні зобов'язання	0	4-13, 18, 33, 45, 70
Тема 14. Спадкове право	0	4-13, 22, 23

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Агафонов С.А. Римське право : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Київський національний економічний ун-т. – К. : КНЕУ, 2005. – 144 с.
2. Гай. Інституції / Перевод Ф. Дыдынского / Под ред. Л.Л. Кофанова и В.А.Савельева. – М.: Юристъ, 1997. – 368 с.
3. Дигесты Юстиниана / Перевод с латинского; Отв. ред. Л.Л. Кофанов. В восьми томах. – М.: «Статут», 2002. – 231 с.
4. Кирпичов О.А., Соловйова В.В. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – Донецьк : Юго-Восток, 2007. – 320 с.
5. Орач Є.М., Тищик Б.Й. Римське приватне право. Академічний курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – К. : Ін Юре, 2012. – 390 с.
6. Підпригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право : підруч. – 2-ге вид. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 528 с.
7. Підпригора О.А. Римське приватне право. Академічний курс : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закладів. – 3 вид., перероб. та доп. – К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2001. – 440 с.
8. Барінова М.Н., Максименко С.Т. Римское частное право : учеб. пособие для студ. вузов. – М. : Юстицинформ, 2006. – 208 с.
9. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [І.О. Ізарова, Т.М. Вахонева, Н.В. Павловська] ; за заг. ред. канд. юрид. наук І.О. Ізарової. – Чернігів : [Черніг. держ. ін-т права, соц. технологій та праці], 2010. – 300 с.
10. Макарчук В.С. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вузів. – К. : Атіка, 2007. – 256 с.
11. Трофанчук Г.І. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вузів. – К. : Атіка, 2006. – 248 с.
12. Скрипилев Е.А. Основы римского права : Конспект лекций. – 4-е изд. – М.: Ось-89, 2005. – 208 с.
13. Сліпченко С.О., Шишка Р.Б. Римське приватне право в таблицях / Національний ун-т внутрішніх справ. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2001. – 252 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

14. Агафонов С. Особливості припинення шлюбу розлученням за стародавнім римським цивільним правом // Юридичний журнал. – 2005. – № 10. – С. 64-66.
15. Балко О. Становлення інституту шлюбу в римському праві та у країнах романо-германського типу правової системи // Віче. – 2010. – № 12. – С.5-6.
16. Безклубий І. Інститут евікції в Стародавньому Римі та цивільному праві України // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2008. – № 5. – С.44-55.
17. Безрук Л. Розвиток інституту іпотеки в Стародавньому Римі // Економіка, Фінанси, Право. – 2009. – № 5. – С.34-38.
18. Берестова І. Безпідставне збагачення: інститут набуття, зберігання майна без достатньої правової підстави у системі римського права // Вісник прокуратури. – 2003. – № 10. – С. 60-64.
19. Братасюк В. Римське право як форма вираження принципу суб'єктивно-індивідуальної волі // Українське право. – 2003. – №1. – С. 207-212.
20. Браткин Д. Судебный прецедент в римском Египте (I-III вв. н.э.) // Весник древней истории. – 2008. – № 3. – С. 81-93.
21. Буткевич О. Міжнародно-правові погляди глосаторів і постглосаторів // Часопис Київського університету права. – 2007. – № 3. – С.169-173.
22. Васильченко В.В. Рецепція римського спадкового права у сучасному спадковому праві України: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київський нац.ун-т ім.Т.Шевченка. – К.: Київський нац.ун-т ім.Т.Шевченка, 1997. – 19 с.

23. Васильченко В.В. Римське спадкове право на тлі права сучасного. – Запоріжжя: Верже, 1999. – 130 с.
24. Вовк В. Взаємозв'язок релігії, магії і права у римській культурі // Часопис Київського університету прав. – 2008. – № 4. – С. 24-29.
25. Вовк В. Знаково-символічний характер одягу в межах римського права // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 2. – С. 267-274.
26. Вовк В. Приватно-правова технологія стародавніх римлян як конструювання правової реальності // Адвокат. – 2009. – № 2. – С. 22-25.
27. Вовк В. Промовляння і мовчання як конструктивні елементи римського права // Адвокат. – 2009. – № 3. – С. 39-42.
28. Вовк В. Римська правова дійсність і комедії Плавта // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 1. – С. 23-27.
29. Вовк В. Смерть та мертве тіло як елементи римського права // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 4. – С. 26-31.
30. Вовк В. Тіло раба як феномен правової дійсності // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 1. – С. 25-30.
31. Вовк В. Юридична рівність у римському праві // Адвокат. – 2009. – № 6. – С. 29-32.
32. Вовк В.М. Римське право як феномен правової дійсності: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.12 / Нац. акад. внутр. справ. – К., 2011. – 32 с.
33. Гетьман-Павлова И. Народные иски из квазиделиктов в римском праве // Государство и право. – 2007. – № 5. – С. 101-108.
34. Гонгало Р.Ф. Суперфіцій у римському праві та контексті правової його рецепція у сучасному цивільному праві України: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / НАН України ; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. – К.: НАН України ; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького, 2000. – 18 с.
35. Гусарев С. Юридична професія в контексті правової спадщини Риму // Часопис Київського університету права. – 2006. – № 1. – С. 21-24.
36. Гутьєва В.В. Емфітевзис у римському праві та його рецепція у праві України: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.01 / Львівський нац.ун-т ім. Івана Франка. – К.: НАН України ; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького, 2000. – 18 с.
37. Дмитрієва Ю. Виникнення та розвиток інституту простого товариства: роль римського приватного права у цьому процесі // Право України. – 2007. – № 6. – С.126-130.
38. Достдар Р. Рецепція греко-римського права в цивільному уложенні // Юридична Україна. – 2009. – № 1. – С. 65-66.
39. Древний Рим : энциклопедический справочник : пер. с англ. / Л. Адкинс, Р. Адкинс. – М.: Вече, 2009. – 528 с.
40. Древний Рим. Взлет и падение империи : пер. с англ. / С. Бейкер. – СПб. : Амфора, 2008. – 452 с.
41. Задорожній Ю.А. Римське право – доктринальна першооснова права та юридичної науки в країнах романо-германської правової сім'ї та України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Київський національний ун-т внутрішніх справ. – К.: Київський національний ун-т внутрішніх справ, 2008. – 21 с.
42. Задорожній А. «Руська правда» і Римське право: порівняльний аспект // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2009. – №1. – С.49-53.
43. Задорожній Ю. Започаткування римським правом принципів права у країнах романо-германської правової сім'ї // Право України. – 2010. – № 3. – С. 272-276.
44. Задорожній Ю. Роль римського права у процесі становлення та розвитку університетів у країнах Західної Європи // Право України. – 2009. – № 3. – С.153-160.
45. Задорожній Ю. Формування інституту позадоговірних зобов'язань у римському праві // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2006. – № 13. – С.113-117.

46. Закорецька Л. Види прав на чужі речі: порівняльний аналіз за римським приватним правом та сучасним цивільним правом // Право України. – 2007. – № 8. – С. 104-107.
47. Иванова И. Защита прав лиц, не участвовавших в деле, в римском гражданском процессе // Весник Моск. ун-та. Сер.11. Право. – 2009. – №1. – С. 81-92.
48. Качур В. Природні умови обмеження правосуб'єктності фізичних осіб у Стародавньому Римі // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 3. – С. 8-12.
49. Качур В. Соціальні умови обмеження правосуб'єктності фізичних осіб у Стародавньому Римі // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 4. – С. 23-27.
50. Качур В. Співвідношення понять «Persona», «Status» і «Caput» у римському праві // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 2. – С. 21-25.
51. Колосова А. Римське приватне право та його вплив на розвиток сучасного цивільного права // Юридична Україна. – 2006. – № 9. – С. 22-25.
52. Кофанов Л. Римская civitas и муниципальное право эпохи Республики // Весник Древней истории. – 2007. – № 3. – С. 101-119.
53. Кофанов Л. Сакральное право и эволюция так называемых «Царских законов» в VIII-VI вв. до н.э. // Весник Древней истории. – 2006. – № 1. – С. 41-71.
54. Кузищин В. Формирование права частной собственности в Римской юриспруденции во II-I вв. до н.э. // Вопросы истории. – 2008. – № 6. – С. 26-36.
55. Лингготт З. Право и юрисдикция в римском праве // Весник древній истории. – 1998. – № 4. – С.30-36.
56. Майданник Н. Поняття і місце натуральних зобов'язань у приватному праві Стародавньому Римі // Юридична Україна. – 2007. – № 8. – С. 64-69.
57. Михайлюк О. Формування інституту поруки у римському приватному праві // Юридична Україна. – 2005. – № 2. – С. 34-39.
58. Павленко Д. Принцип добросовісності в римському праві та зобов'язальному праві України: порівняльний аналіз // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 4. – С. 129-132.
59. Паракуда О. Виникнення ідеї гарантії як способу забезпечення зобов'язань у римському приватному праві // Наше право. – 2008. – № 4. – С. 16-21.
60. Петрова Л.В., Петренко С.В. До рецепції римського права // Правова держава. – 2002. – С. 426-433.
61. Підпригора О. Захист володіння за римським приватним правом // Право України. – 1999. – № 4. – С. 18-35.
62. Підпригора О. Римське право і майбутнє правової системи України // Вісник академії правових наук України. – 1999. – №1. – С.95-103.
63. Піцан О. Відносини творчості та їх правове регулювання у Стародавньому Римі // Адвокат. – 2004. – № 4. – С. 40-42.
64. Прутян Д. Інститут опіки за римським правом та його рецепція в сучасному законодавстві України // Юридический весник. – 2000. – № 4. – С.145-151.
65. Рабінович С. З історії античного праворозуміння // Юридична Україна. – 2006. – № 10. – С. 6-9.
66. Рабінович С. Нормативні образи «природного»: римське право і сучасність // Вісник академії правових наук України. – 2008. – № 2. – С.47-56.
67. Рибачок В. Становлення інституту іпотеки та механізму оформлення іпотечних договорів за часів римського права // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 3. – С.150-156.
68. Римське право і сучасність : матеріали Міжнар. наук. конф., 24 трав. 2013 р. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Півд. регіон. центр Нац. акад. прав. наук України, Міжнар. гуманіт. ун-т ; [упоряд.: Н. С. Адаховська ; за заг. ред. Є. О. Харитонова]. – О. : Фенікс, 2013. – 364 с.

69. Римське право та правова культура Європи / ред. А. Дембінські, М. Йоньца ; Люблінський католицький ун-т Іоана Павла II, Люблінська школа бізнесу Фондації Розвитку ЛКУ. – Люблін : Видавництво Люблінського католицького ун-ту, 2008. – 141 с.
70. Русу С.Д. Суб'єктний склад деліктних зобов'язань за римським приватним правом та у сучасному цивільному праві України // Юридический весник. – 2004. – № 4. – С.110-116.
71. Северова О. Представництво за римським правом // Юридический весник. – 2000. – № 4. – С.112-115.
72. Сильвестрова Е. Проблемы развития системы источников права в постклассическую эпоху (IV-VI н.э.) // Весник Древней истории. – 2007. – № 4. – С.178-183.
73. Сморгачев А. Источники и характер магистратского права на ауспиции: анализ акта Renuntiatio // Весник древней истории. – 2010. – № 1. – С. 31-49.
74. Соколинський Д. Притримання у римському праві // Вісник Одеського ін-ту внутр. справ. – 2005. – № 3. – С.156-162.
75. Спиченко Н. Правовое положение вольноотпущенника в эпоху Римской империи // Весник Древней истории. – 2006. – № 1. – С. 23-39.
76. Тарнавська А. Правовий та юридичний статус особи у Древньому Римі // Науковий вісник Київського національного університету внутрішніх справ. – 2009. – № 1. – С.199-204.
77. Харитонова О. Циклічний розвиток європейської цивілізації як чинник рецепції античного права // Середньовічна Європа: погляд з кінця ХХ століття: матеріали міжнародної наукової конференції. – Чернівці, 2000. – С. 12-17.
78. Шаркова І. Добросовісність (bona fides) в системі понять римського приватного права // Юридична Україна. – 2006. – № 12. – С. 56-60.
79. Шаркова І.М. Римське приватне право (казуси добросовісності) : навч. посіб. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф.Г. Бурчака. – К.: НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України, 2013. – 103 с.

Пошукові та інформаційні системи Інтернет

1. Google : Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.google.com.ua/>
2. Яндекс : Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.yandex.ua/?ncrnd=1960>.
3. Rambler : Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.yandex.ua/?ncrnd=1462>.

Офіційні веб-сайти органів державної влади України

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//>.
2. Президент України : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/>.
3. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

Пошукові правові системи

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законодавство України. – Режим доступу до електронних документів : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>
2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законотворча діяльність Верховної Ради України : Законопроекти : Пошук за реквізитами. – Режим доступу до електронних документів : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2.
3. Президент України : офіційне інтернет-представництво : Офіційні документи. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/documents/>.

4. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України : Нормативно-правова база : База документів : Пошук документів за реквізитами. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.
5. Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. – Режим доступу до електронних документів : <http://ovu.com.ua/>.

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
2. <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. – Режим доступу до електронних документів : http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Каталог книжкових видань : Пошук у електронному каталозі. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/db/opac.html>.
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Електронний фонд (тематичні та видові зібрання публікацій) : Електронна бібліотека авторефератів дисертацій : Пошук у електронній бібліотеці авторефератів дисертацій. – Режим доступу до електронних документів. - <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ard.html>.
7. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.nplu.org/ua/resources/resources.htm>.
8. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Політематична база даних статей з періодичних видань. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://analitic.nplu.org/>.
9. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Каталог статей зі збірників наукових праць. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://stt.nplu.org/>.
10. Бібліотека Полтавського університету економіки і торгівлі : веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : http://lib.uccu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=36